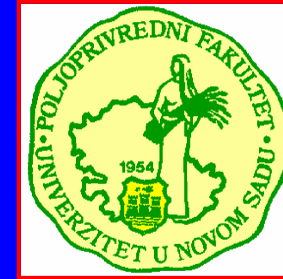

UNIVERZITET U NOVOM SADU
POLJOPRIVREDNI FAKULTET
Departman za stočarstvo

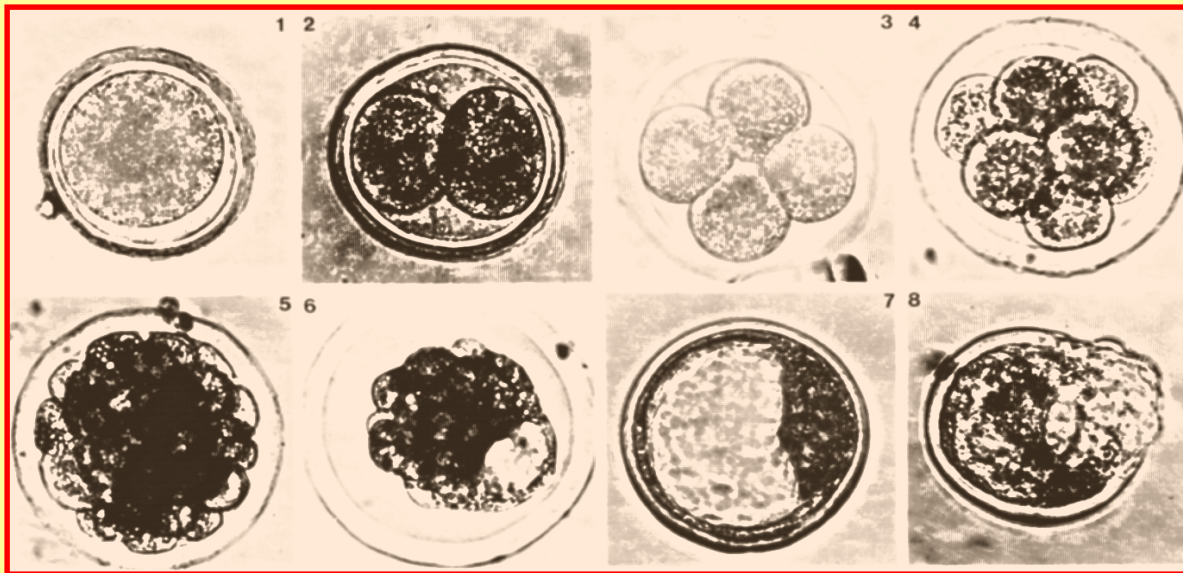

Dr Blagoje L. Stančić, red. prof.

MORTALITET EMBRIONA SVINJE

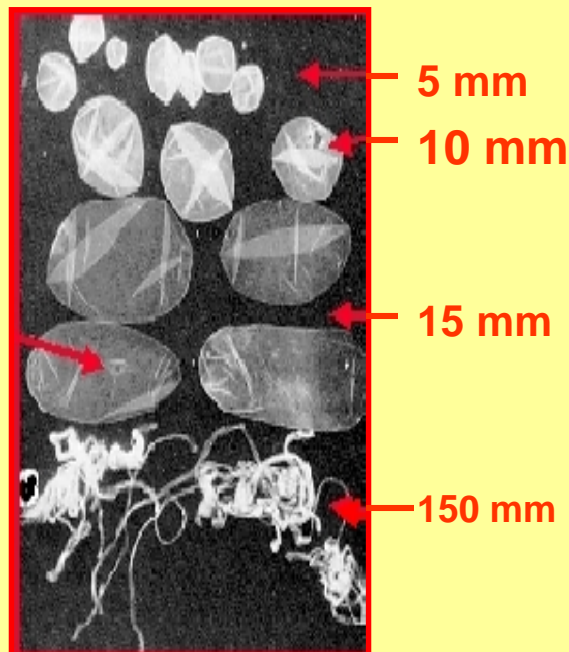

Novi Sad, 2007.

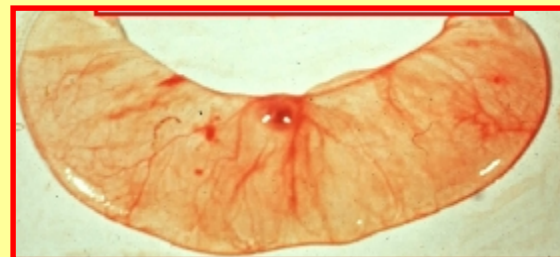

Od oplodnje do 9. dana

1. *Opložen oocit*
2. *Stadijum 2 blastomere*
3. *Stadijum 4 blastomere*
4. *Rana morula*
5. *Kasna morula*
6. *Rani blastocist*
7. *Kasni blastocist*
8. *Izvaljivanje blastocista*

10 do 12 dana

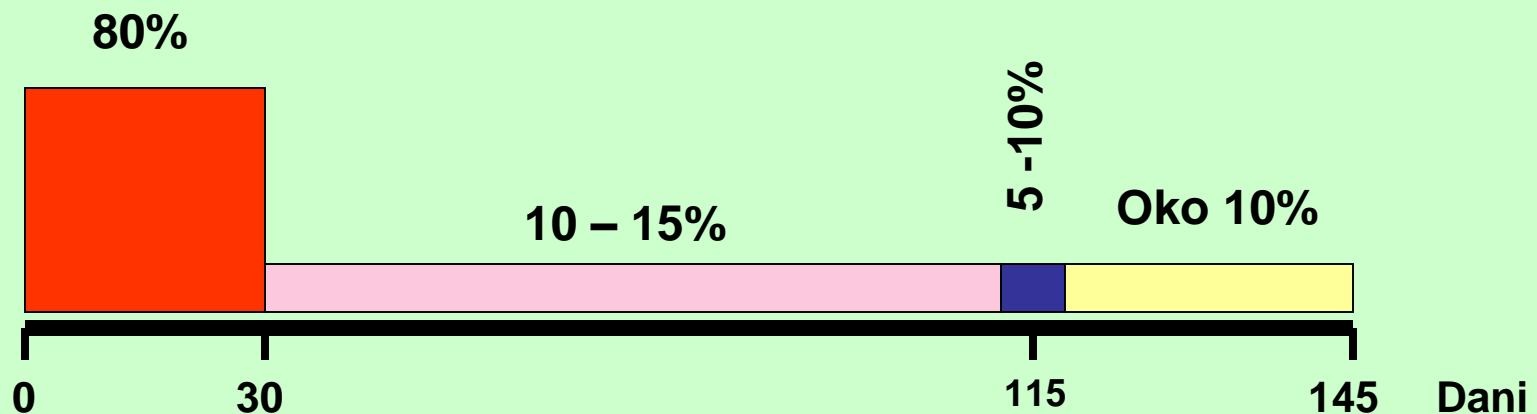

Konceptus star 25 dana

Embrioni jednog legla, stari 28 dana

Dinamika gubitaka plodova tokom gestacije i laktacije svinje

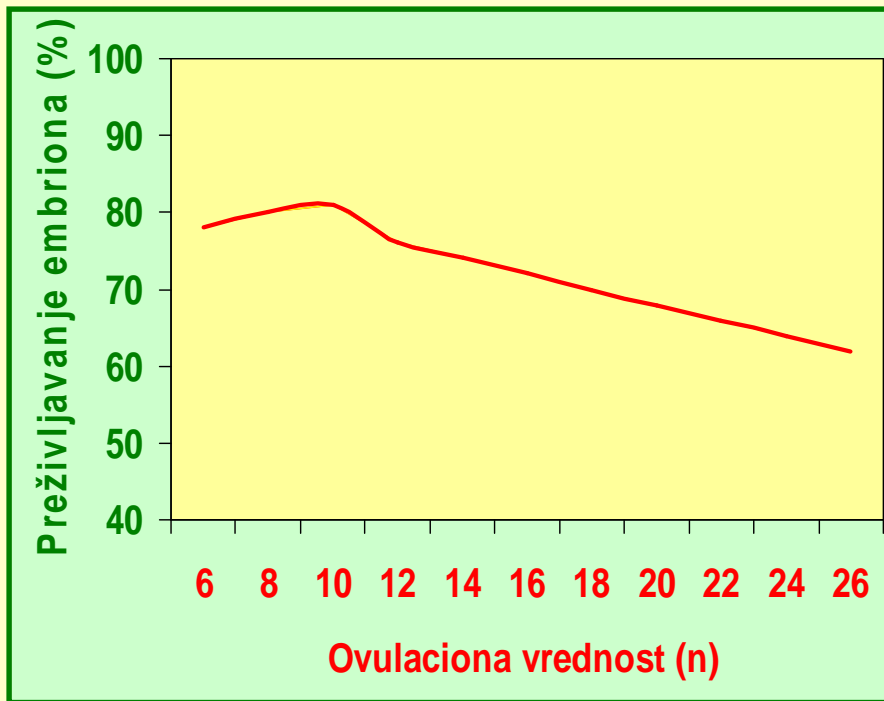

Preživljavanje embriona u raznim stadijumima razvoja (Stone, 1985)

Dani gestacije	Razvojni stadijumi embriona	Preživljavanje embriona, u % od ovulacione vrednosti
0	Ovulaciona vrednost (n=17)	100,0
1.	Oplodnja	94,1
2. – 2,5.	Prelaz embr. u rogove uterusa	91,2
4. – 6.	Razvoj blastocista	88,2
10.	Asimetrija blastocista	85,3
14.	Formiran trofoblast	67,0
18.	Završena implantacija	65,3
24.	Spojen alanto-horion	63,4

OSNOVNI FAKTORI KOJI UTIČU NA STEPEN MORTALITETA EMBRIONA :

- **OVULACIONA VREDNOST**
- **STRES**
- **AMBIJENTALNA TEMPERATURA**
- **ISHRANA**
- **SMEŠTAJ**
- **EGZOGENI HORMONI**
- **INFEKTIVNI AGENSI**
- **RASNE RAZLIKE**

Zavisnost stepena preživljavanja embriona od ovulacione vrednosti u fetilnom estrusu

(Bradford i sar. 1980)

Ovulaciona vrednost i mortalitet embriona nazimica (Stančić i sar. 1990)

	<i>Ovulaciona vrednost</i>		
	12	15	18
<i>VO – žrtvovanje (dani)</i>	32	32	32
<i>Pros. br. živih embriona</i>	8,0	11,5	10,0
<i>Mortalitet embriona (%)</i>	33,3	23,3	55,5

Uticaj povišene ambijentalne temperature u ranoj gestaciji nazimica, na mortalitet embriona (Omtvedt i sar. 1971)

	Period gestacije (dani)			
	0 do 8		9 do 16	
Ambijentalna temp.	38°C	23°C	38°C	23°C
Ovulaciona vrednost	14,8	13,4	16,1	15,1
Br. živih embriona, 30. dana gestacije	11,4	13,0	6,9	12,8
Mortalitet embriona (%)	21,4	3,0	58,0	15,2

Uticaaj nivoa ishrane nazimica u ranoj gestaciji na stepen mortaliteta embriona (Stančić i sar. 1995)

	Nivo ishrane u ranoj gestaciji*	
	Ad libidum	2kg / dan
Ovulaciona vrednost (n)	13,4	13,0
Broj živih embriona*	8,1	10,0
Mortalitet embriona (%)	39,6	23,0

* Do 28. dana posle VO, kada je izvršeno žrtvovanje nazimica.

**Uticaj nivoa ishrane u ranoj gestaciji na preživljavanje
embriona i konc. progesterona u krvnoj plazmi
(Dyck i sar. 1980)**

Nivo ishrane (kg/dan)	Preživljavanje embriona (%)	Konc. progesterona u krvnoj plazmi (ng/ml)
1,50	82,8	16,7
2,25	78,6	13,8
3,00	71,9	11,8

**VEROVATAN MEHANIZAM UTICAJA OBILNE ISHRANE U RANOJ
GESTACIJI NA POVEĆAN MORTALITET EMBRIONA (Hughes, 1990)**

OBILNA ISHRANA

POVEĆAN PROTOK KRVİ KROZ JETRU

POVEĆANA METABOLIČKA RZAGRADNJA

PROGESTERONA U JETRI

PAD KONC. PROGESTERONA U TELESNOJ CIRKULACIJI

SUBOPTIMALNA SEKRECIJA SPU

POVEĆAN MORTALITET EMBRIONA

Uticaj folne kiseline na preživljavanje embriona u ranoj gestaciji nazimica

	<i>Sadržaj folne kiseline u obroku (mg/kg)</i>	
	4,5	0,5
7. dana posle VO (<i>Stančić i sar. 1993</i>)		
<i>živih embriona (%)*</i>	88,5	64,2
<i>Degenerisanih embriona (%)</i>	4,4	22,4
<i>Neoplođenih oocita (%)</i>	7,1	14,7
<i>Koncentracija progesterona u krvnom serumu (ng/ml)</i>	14,6	15,0
28. Dana posle VO (<i>Stančić i sar. 1994</i>)		
<i>živih embriona (%)*</i>	79,2	62,4
<i>Dužina oba roga uterusa (cm)</i>	420	379
<i>Koncentracija progesterona u krvnom serumu (ng/ml)</i>	26,7	14,3

* *Od ovulacione vrednosti u fertilnom estrusu, ustanovljene na osnovu broja corpora lutea graviditatis, kod žrtvovanja.*

MIKOTOKSINI, posebno **zearalenon**, izazivaju: prolongiran estrus, ovarijalnu atrofiju, pseudogavidnost, abortus, povećan mortalitet embriona, rađanje avitalne, raskrečene i prasadi sa vulvovaginitom, te hiperemijom sisa. Javljaju se i nekrotične lezije na koži, repu, zglobovima, dlaki.

Promene kod novorođene prasadi, koje su majke, tokom gestacije konzumirale obroke sa povećanim sadržajem zearalenona

SMEŠTAJ GRAVIDNIH KRMAČA. Posle osemenjavanja, krmače držati **individualno**, barem **prve 4 nedelje**. Ako se krmače moraju **premeštati** ili transportovati, to treba uraditi **do 5.** ili **posle 18. dana** gestacije.

Uticaj vrste i doze egzogenih gonadotropina na uspeh olodnje i preživljavanje embriona

	Vrsta gonadotropina (<i>Stančič i sar. 1992</i>)	
	PMSG (1500 ij.)	p-FSH (40 ij.)
živih embriona (%)	70,7	87,4
Degen. embriona (%)	12,0	4,2
Neopl. oocita (%)	17,2	8,3
	Doza gonadotropina (<i>Stančič i sar. 1991</i>)	
	1500/750 ij. (PMSG/HCG)	2000/750 ij. (PMSG/HCG)
živih embriona (%)	79,3	77,0
Degen. embriona (%)	5,6	11,0
Neopl. oocita (%)	15,1	12,0

Morfometrija polnih organa, ovulaciona vrednost i mortalitet embriona rase Meishan i Large White (Bazer i sar. 1988)

	R A S A	
	MS	LW
<i>Težina uterusa (g)</i>	414	640
<i>Dužina oba roga uterusa (cm)</i>	199	281
<i>Težina oba jajnika (g)</i>	12,7	15,0
<i>Ovulaciona vrednost (n)</i>	14,1	18,5
<i>Mortalitet. embriona (%)</i>	11	45

Ovulaciona vrednost i mortalitet embriona različitih rasa i meleza evropskih belih rasa svinja (Stančić i sar. 1990)

	R A S A		
	ŠL	VJ x ŠL	NL
<i>Ovulaciona vrednost (n)</i>	16,9	15,1	15,5
<i>Čivih embriona (n)</i>	10,1	10,1	10,9
<i>Mortalitet embriona (%)</i>	40,2	33,1	27,3

Važnije mere, kojima se može smanjiti mortalitet embriona:

- ✓ ***Odabirati nazimice za priplod iz velikih legala***
- ✓ ***Vrāiti meleženje sa plodnijim rasama***
- ✓ ***Koristiti nerastove dobrog kvaliteta sperme, koji daju velika legla***
- ✓ ***Izluāivati krmaāe, koje u 5. i narednim praāenjima daju 8 i manje prasadi u leglu***
- ✓ ***Temperatura objekata sa suprasnim krmaāama maksimalno 28°C***
- ✓ ***Suprasne krmaāe, tokom prve 4 ndelje, držati individualno i ne izlagati bilo kakvom stresu***
- ✓ ***Nazimice osemeniti u 2. ili 3. pubertetskom estrusu (220-240d; preko 125kg i min. 2 cm LS)***
- ✓ ***Izbegavati osemenjavanje krmaāa pre kraja treāe nedelje laktacije***
- ✓ ***Nazimice i krmaāe hraniti restriktivno, tokom prvih 30 dana gestacije***
- ✓ ***Presenzibilizacija plotkinja antigenima sperme nerasta***
- ✓ ***Osemenjavati samo zdrava krmaāe (slobodne od infektivnih i drugih bolesti)***
- ✓ ***Visok stepen higijene životinja, objekata, opreme i ljudi***
- ✓ ***Pravilno odabrati vrstu, dozu i moment tretmana egzogenim hormonima***
- ✓ ***Održavati optimalnu paritetnu strukturu zapata, optimalnu telesnu kondiciju plotkinja kod zaluāenja i nastojati da preko 85% plotkinja manifestuje estrus unutar prvih 7 dana po zaluāenju.***